

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Diumenge 12 de Setembre de 1897

Núm. 3.365

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1.500
En provincies trimestre. Ptas. 4.500
Extranjer y Ultramar. Ptas. 6.000
Anuals, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
libreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofre, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-
títol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant
de los Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5.
Arrabal alt de Jesús, 38, sobre el Correu.
Los demés dias á Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 á una
y de 4 á 5.

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Il·tre. Acadèmia Mèdich Farmacèutica
de Barcelona.

Eficassament recomenada pera augmentar la llet á las Mares de familia, en cuants cas-
sos s' hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar á sos
fills durant lo temps de la lactancia.

Dipòsit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

ESpanya a FRANSA

Estudis aèreos

La comissió d'enginyers militars espanyols que á
París se troba fent estudis de aerostatació, ha verificat
no fa molts dias una excursió de la que s' han ocupat
los periódichs de la capital de Fransa per las raras
circunstancias que han concorregut á donarli gran
importancia y éxit inesperat.

Nostres compatriotas los inteligents enginyers en-
carregats de tan difícils y perillosas experiencias, son
los comandants senyors Vives y Echagüe, agregat
aquest últim á la embaixada d'Espanya á París.

D'una carta escrita per lo Sr. Echagüe, aném á
copiar alguns párrafos en que l' il·lustrat militar refereix
de modo senzill y ab gran minuciositat, la ascensió
verificada lo 16 del mes passat, per los braus enginyers
espanyols.

«Sortírem—diu lo Sr. Echagüe—ans d'ahir á las
dotze de la nit de la fàbrica de gas de la Villette al ex-
trem N. E. de París, lo comandant Vives, Godar l'
aeronauta y jo, en un globo menor que l' anterior puig
sols tenia 800 metres en lloch de 1.000 que era la ca-
buda del altre.

Un globo qualsevol de la casa constructora al qual
bateja pomposament ab lo nom de «Espanya» que cam-
biaràn per un altre segons la nacionalitat dels passa-
jers.

La nit era esplèndida y teníem lluna plena, pero
sols 40 kilos de lastre y l' aeronauta temia no poguer
permanéixer en l' ayre més d' una hora, pero l' temps
era més que sobrat pera atravesar París gracias al vent
nort que bufava y no veníem obligats á anclar dins
d' una molt perillosa per la facilitat de trèncarse l' cap
contra una rimenea ó un para-llamps.

Pochs segons després del Cachezout tots estavam

á 250 metres puig la arrancada es impetuosa y á aque-
sta petita altura atravesarem París de Nort á Sur, pas-
sant per demunt del «Hotel de Ville», la «Flecha de
Notre Dame», lo «Pantèon Quartier» «Latine», y sor-
tint per lo «Parque de Montsourg». Aconsello á qual-
sevol debutant que elegeixi la nit pera sa primera
ascensió.

Es difícil descriure la impressió admirable de com-
templar París de nit y á aqueixa altura.

L' espectacle era cent vegades preferible al de la
anterior ascensió, y ademés no sé per quin fenómen
desapareix la impressió de vèrtich que sempre molesta
un poch durant lo dia, aixís que pot un extasiarse ab
complet tranquil·litat.

Continuarem després á través del camp seguint en los
primers moments un tren quals parades en las estacions
ens permetían alcansarlo frecuentment. Passarem du-
rant la nit sobre molts pobles (Montlery y Etampes
entre ls més importants), y ls accidents del terren
nos colocaban frecuentment á distancias de terra de
100 y 150 metres, be que nostra altura no variés sen-
siblement, fins lo punt de que dos vegades parlárem á
crits ab empleats de las estacions pera informarnos del
punt atravesat.

Ab la lluna veyem lo mapa, pero no llegíem los
noms, y la llum está prohibida per lo perill d' una
explosió.

Continuarem embelessats ab lo panorama y gastant
molt poch lastre pera reemplassar lo gas perdut, lo que
nos feye pressagiar un viatge molt més llarg del
anunciat. A las 4 de la matinada vegerem sobre nostra
línea los primers matiners: tres sideans als quals dema-
narem auxili tirant lo «Guiterop», (una corda de 100
metres) que agafaren, pero tingueren por y la deixaren
sens preocuparse de les injurias que ls dirigírem.

Vint minuts després, en un poblet anomenat Rou-
bres á 80 kilòmetres de París, la gent estava reünida y

ferem ab fruyt la segona tentativa de descens, sols s'
agafaren massa á la corda sens deixarla corre y l' globo
impelí en aquell moment per una ráfaga de vent fort,
nos pegá duas sacudidas contra terra, en una de las
quals per poch se ns posa la barqueta per barret.

Amarrarem lo globo, omplírem la barqueta de sach
de terra, y sortírem d' ella pera pendre café y far foto-
grafias y aquí comensa lo més curiós de la excursió.

Lo sol que sortia, assecá l' globo de la humidat
adherida durant la nit y dilatá lo gas que li quedava,
donantli novament gran forsa ascensional. Havíam
arribat ab quinze kilos de lastre y fetas las experien-
cias pogueram carregarne 55, es dir, quinze més que
en lo punt de partida, be que tinguerem menos gas
perque aquest estava molt dilatat.

Soltarem de nou y saltarem á 1.300 metres d' altura
que conservarem durant tota la segona part de la as-
censió. Recorreguerem en ella casi tot lo departament
del «Loiret», passant sobre «Beihviérs» y prop d' Or-
leans, quals boscos atravesarem de N. á S. Lo pano-
rama era soberbi, y enorme la extensió de lo alcansat
per la vista. Teníam devant lo «Loire» y en la barque-
ta lastre pera continuar dos horas més (eran dos cuarts
de nou del matí). Pero consumat lo mapa, vegerem que
l' vent nos dirigia entre dos lineas paralelas de ferro-
carril y que no podríam trobar en molt temps una tras-
versal sobre ahont caure pera l' viatge de regrés. Deci-
direm donch caure, y ho ferem á las nou del matí prop
del riu y del poble Lully, junt á una estació de «Les
Bordes» á 130 kilòmetres de París en linea recta.

Com la gent ens veyá feya molt temps, de tot arreu
arribavan curiosos en bicicletas, á cavall y en cotxe;
ferem donchs lo descens en mitj d' una munió de gent
y molt ben ajudats. Se ns trèncá l' ancla al tirar-la,
pero no ns fou precisa. Donarem tres salts y á terra.
Aquest es l' únich moment desagradable, pero confesso
que aquesta vegada vaig divertir-me porque ja havia
aprés á suspèndre á temps de las cordas pera evitar
lo cop.

Vingueren després las pesadas fenyas de desinflar
lo globo, empaquetarlo y trasportarlo á la estació, y
acabadas, esmorzarem en una venda rodejats de nume-
rosos ajudants, y prenguerem lo tren á la una pera
empalmar á Orleans ab lo ràpid de Burdeos que ns posá
á París á las 5 de la tarde.

Total, 130 kilòmetres recorreguts en 8 horas, ab
una velocitat mitja de 17 kilòmetres, y la bonica y cu-
riosa experiencia del anclatge intermedi.

Hem realizat felisment lo viatge, puig sobre haver
tingut relativament sort ab lo temps, anavam ab Godar,
que es un aeronauta consumat.

Doném la més completa enhorabona á nostres pay-
sans, y segurament ab la nostra rebrán las felicitacions
de tots los espanyols, que s' interessan per l' adelanto
de nostre exèrcit, del qual son base molt important los
estudis d' enginyeria militar.

ARTS Y LLETRES

En Marián Aguiló y Fuster (I)

Ningú ha representat tant bé las aspiracions que
animem al «Centre Excursionista» com en Marián

(I) Nostres lectors nos agrahirán la reproducció d'
aquest article, un dels millors que s' han dedicat á la me-
moría del gran Mestre, contant que no hi tindrà res que
dir nostre estimat colega lo «Butlletí del Centre Excursion-
ista de Catalunya» pel qual l' ha escrit son autor y hont
l' hem vist publicat.—N. de la R.

Aguiló, que fins al dia 6 d'aquet mes, á l'edat de setanta dos anys.

Calia conèixer per comprendre fins á quin punt l' amor á les coses de la terra li escapava tots els instans de la vida; y calia haverlo vist á casa seva entremig dels llibres estimats, sense que altra conversa'l mogués que no fos sobre la llengua catalana ó sobre tot lo pertinent el poble que la parla.

Desde infant s'havia enamorat instintivament de lo que'ls demés aleshores no comprenien: la poesia del poble, ses cançons y ses rondalles. Ja entrant en la rienta juvenesa, s'encalivava com ningú en la contemplació directa de la Natura, quan tothom en el fort del romanticisme s'endinzava en fantasies pròperes del deliri. Per xó avuy llegim les primeres poesies del Aguiló com brollades de plomes dels nostres dies; y es que la seva poesia era y será de tots els temps, perque es sincera.

El mateix sentiment de la veritat y de la realitat el va dur á estimar la seva propia llengua en una época extranya en la qual ningú s'en recordava. Si no l'hagués esperonat aquet sentiment, ab més ó menos geni, hauria seguit la corrent del seu temps y ab ell hauria anat evolucionant. Ell, ben alcontrari, ab una intuició grandiosa y com presentiment que les generacions següents s'anirien acostant á sa manera de sentir, treballava la llengua tot escollant la rialla d'algun amic curt de vista, y de tart en tart duya al paper la poesia que li vessava del cor.

Molt jove va arribar á Catalunya venint d'aquella hermosa isla de Mallorca que l' havia vist néixer, y gaira bé es pot dir que tant bon punt arribat ja va comensar á recorre la montanya, cercant els comprovants de la llengua y de la poesia del poble. Durant una llarga serie d'anys aprofitava tots els mesos d'estiu per seguir d'un poble al altre, trucant á l'isolada masia, rodant pels camins desgarrats, perdense á gratscient, però trobant sempre sobrada comprensió en la conversa del jayet que li descobria á Catalunya la part del antich vocabulari que ell ja no creya viu sinó á Mallorca, en la vella que li cantava una cansó no recullida, en l'alegre parlar de la pubilleta, en el ritmich feynejar del camp.

¡Ah! No hi ha dúpte que l'Aguiló va ser el nostre mestre, el primer excursionista á la manera nostra, y que també sentia, al moment d'anotar cada observació, colla, ell anava sol y ell inquiria per pobles, que ara estan fets á les nostras preguntas, en una época en la qual ningú els interrogava sobre coses de l'antigor.

Ell en molts conceptes va trepitjar terra verge. Fou el veritable precursor de las tasques excursionistas. Es al qui més devam reverenciar, perque de tots els pochos que fins aleshores havien recorregut el nostre país ab mirés literarias, ell es qui més s'acosta al nostre ideal y el qui millor ens l'ha marcat.

Qui l'hagi conegut ara, en els seus darrers temps, s'ha d'haver impresionat per forsa ab la seva conversa, quan recordava las excursions de la seva juvenesa, ab aquell parlar tan atractiu y ab aquella manera tan clara que tenia de reproduhir devant de qui l'escoltés l'imatje que volia. Em sembla trobar-hi en la devallada de singles á Andorra, en la casa de Puigpardines, en el naufragi de Pentaleu anant á Mallorca, y en tants altres episodis que li plavia explicar.

Ell ha sigut sempre un home d'estudi, que ha mirat l'estudi ab ulls d'artista, sentintlo ab cor de patriota, y no comprendrà la seva obra qui sols l'examini ab miras fredes d'investigador. En ell tot anava junt: l'erudit, el poeta y el català enamorat de la propia llengua, y aquets aspectes no's poden separar.

Se l'havia de veure á casa seva, per ferse un hom càrrech del home y de la seva obra. La cambra de treball era plena gayre bé de gom de llibres y papiers. Allí, en aquelles parets, hi guardava 'ls preciosos manuscrits que possehia, una porció d' incunables y bon nombre de riqueses tipogríficas catalanes que ell havia lograt reunir á copia de temps y d'afans; la gran colecció de goigs, magníficament ordenada y contenint exemplars notables, com els gótics d'Elx; y ben desets en els demés mobles hi tenia els seus cicles poéticos «Aniversaris», «Fochs follets» y altres; la considerable colecció de cançons populars, de la que sols un volum n'ha pogut donar á la estampa; y, per fi, el gran arsenal de nostre idioma, les mils y mils papeletes endressades sistèmicament per formar lo que ell ne deya *inventari de la llengua*, que s'havia anat engroixint ab molts anys de lectures dels antichs monuments de la nostra llengua y d'un may parar de pendre notes del llenguatge parlat de Catalunya á Mallorca, del Rosselló á Valencia.

Al costat d'aquesta cambra hi havia 'l saló hont solia rebre á tothom qui l'anava á visitar. Al mitj no

hi mancava una taula d'obra mallorquina, á un extrém un armari ab ayre de petit museu, contenint figurines, gerretes, orfebreria: tot eren records artísticos de l'illa daurada. Sobre una alcandora, un bonich retaula en forma de tríptich.

En la pessa del costat hi tenia un gran armari-biblioteca que es una veritable obra d'art, que ell s'havia fet fer ab panys d'arques y coixes trocejades, d'aquelles caixes de noguera incrustada de bori, model de dibuix y d'ajustatge dels antichs artesans de Catalunya, y especialment de Mallorca. Es una llibreria de cinch cossos, coronada pel seu lema: «remembra lo passat, ordona lo present, proveheix al esdevenidor», y pels noms dels grans autors de la nostra literatura històrica, Ramón Lull, Muntaner, Ausies March y 'l rey en Jaume, y destinada á guardarhi, espléndidament relligades, les obres que han produhit les nostres lletres en lo que va de segle. Ell explicava que 'l seu intent havia sigut fer un estoig per la literatura catalana. En aquesta pessa, y podent veure sempre aquest estoig desde 'l seu llit, es hont ha mort el qui molts han anomenat *patriarca del catalanisme*.

A tots els qui han trucat á casa seva cercant alguna noticia, ell ha procurat facilitarlos. Y ¡que gran es el nombre dels que hi han acudit!

Las sevas publicacions lo retratan de cos enter: un desitj de perfecció ha fet que las deixés casi totas inacabadas. En la «Biblioteca Catalana» va donar sobre tot textos, y si gayre bé en tots los volums hi mancan encara prólechs y portadas, lo fet es que va deixar los textos sencers. Es més preferible aixó que comensar, com alguns fan, per fer prólechs y advertencias y deixar enlayre 'l text. Las obras que ell va publicar en aquesta biblioteca son totas un model de correcció y d'aspecte tipogrífich exquisit, com cosa seva. La crónica del rey en Jaume, le de Bernat Boades, lo «Libre de maravelles», de Ramon Lull, los quatre llibres de «Tirant lo blanch», los «Eximilis e miracles», y la traducció del llibre de «Consolació de filosofia», de Boeci, forman una colecció de textos, tots molt ben publicats, que son la mostra més esplendent de la nostra literatura passada.

Las sevas impressions en tipos gótics, que ell va ressucltar, ab hermosas series de lletres capitals y vinyetas y reproduccions de grabats antichs, acreditarán sempre lo seu bon gust. Lo «Cançonet de les obretes más divididas en nostra llengua materna escrites» conté una serie d'obras y de notes importants. En la «Biblioteca d'obretes singulares del bon temps de nostra llengua materna estampadas en lletra lemosina» hi va publicar lo «Libre del orde de Cavalleria», de Ramon Lull, y la «Historia de Valter e de la pacient Griselda», traduhibida del Petrarca per Bernat Metge.

Darrerament, y després de molts anys de tenirlo á punt d'estampar, va donar á llum lo primer volum del «Romancer popular de la terra catalana», en lo que va reunir las «Cançons feudals cavalleresques».

May va trobar temps per recullir las sevas poesias, cosa de que molts s'haurian felicitat. Avuy totas son escampadas çá y enllá y rara es la que va publicar ell mateix en petit fascicle y sempre sola.

Se n'ha anat ab la recansa de no haver fet tota la feyna que ell se pensava fer; pero aixís y tot, la seva influencia ha trascendit molt més enllá encara que las sevas obras; ell se n'ha anat, deixant entre 'l jovent catalá 'l present del seu gran amor á las cosas de la terra, amor que enclóchía tants aspectes que n'hi ha perque molts, recordantlo, especialissim las respectivias disposicions.

J. MASSÓ TORRENTS.

Butlletí comercial

La última circular de la Estació enotécnica d'Espanya á Certe conté los següents noticias interessants para nostres lectores:

Las veremas continnan en lo Mitjdia propiament dit. Roselló y Argelia ab resultats varios, pero en general regulars. Las plojas frecuentes que dominan poden no obstant perjudicar la cantidad y calidad dels vins. La Gironda, que comensará sa recolecció del 16 al 20 de septiembre, te mala cullita y molt mitjana alguns departaments del Centro. La Borgoña comensará son vermar del 15 al 20 del actual esperante resultats satisfactoris, pero no així en lo Nantais, Champagne y otras regions que tallarán los primers rahims del 20 al 30 de septiembre, ab molt escás rendiment, á jutjar per l'aspecte de sas vinyas y per lo fruyt que ostentan.

Encara que no's pot donar apreciación definitiva sobre los nous vins del Mitjdia y Argelia, las mostrats que hem vist, particularment las del Mitjdia, tenen

poch grau y sas condicions no son las mes apreciables, si be pot influir en ell la circunstancia de ser vins recentment elaborats qual fermentació no ha acabat encara. No obstant lo dit sos preus no son gens baratos y sa tendencia es mes be á millorar que á disminuir, y aixó se comprén, per lo fet de pagarse en lo Hérault y en el Gard lo rahim Aramon, que es la mes ordinaria, de 12 13 franchs los 100 kilos; la de «petits bouchets» de 14 á 15; la del «granache» de 15 á 16.50 y la «blanca» de 16 á 20 franchs; totas en la estació de partida y al contat.

Com en general se creuen cars los vins d'Espanya, Argelia y Mitjdia, las transacciones no son numerosas. En la colonia argelina es molt difícil trobar vins á menos de 16 ó 17 franchs lo hectolítre y 'ls blancs encara per fer no volen cedirse á menos de 2 franchs lo grau. En lo Hérault y Gard s'han portat á cap no pocas ventas de 18 á 22 franchs l'hectolítre y los propietaris, segons ells diuen, segueixen encara en la expectativa.

Los mercats francesos para nostres vins van present millor aspecte á mida que avansa la recolecció, y si be per lo moment no son grans ni numerosas las operaciones se van animant poch á poch, y tot fa preveure que á ultims de septiembre ó á mitjans d'Octubre nostres vins donarán lloch á importants compars. Los carregaments de botas buydas para Espanya segueixen sortint de Certe, Burdeos y Ruan, donantse 'l cas que sols de Certe y en poch temps han sortit para Huelva y sa comarca mes de 10.000 botas.

A París Bercy se colocan be nostres vins vells, principalmente las classes superiors que alcanzan de 30 á 36 franchs hectolítre, aixís com nostres moscatells y mistelas de 15 graus alcohol y 9 á 10 de licor y que no se cedeixen menos de 40 á 50 franchs l'hectolítre, no obstant lo molt baratas que estan las mistelas de Grecia y Argelia. Para los demés vins hi ha exportació y s'espera lo resultat de la cullita francesa para efectuar los aprovisionaments de temporada.

A Burdeos los vins nous de bobal y tintorera se venen de 230 á 150 franchs la tonelada y 'ls vells, que ja comensan á escassejar, son en realitat buscats y no á mals preus. Las arribadas, que son ja casi totas de vins nous, tenen verdadera importancia, donchs sols del 14 al 28 d'agost arribaren de Valencia, Alicante y altres parts 7.400 botas.

A Certe segueixen los assumptos com ressenyavam en nostre Butlletí últim, pagantse los vins nous á dos franchs lo grau, y si be no's ven molt, per la prudent reserva que guarda lo comerç, se van expedint regulars cantitats de nostres caldos.

Los vins de Catalunya 11 á 12 graus se pagan de 22 á 25 franchs l'hectolítre.

Los del Priorat de 14 á 15 graus, de 32 á 34 franchs.

Los de Tarragona, (Vendrell) de 11 á 12 graus de 22 y 25.

Las mistelas 9-10 graus dols 15 graus forsa de 38 á 48.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 11 de Setembre de 1897 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m.	755	69		5.2		Ras
3 t.	757	64				

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. . . 38	14	25	E.		0.5
3 t.	Sombra 30		24	E.	Clr rus	

A pesar de fer avuy vuit dias que notificarem que la escola superior de noyas no s'havia obert, la Junta local de primera ensenyansa no ha prés cap determinació, y la mestra donya Catarina Ferrer continúa burlantse de las autoritats, las quals, per apatia ó pel que sigui, permeten que las neñas quedin sense instrucció, y que una professora que reb sos honoraris del poble de Reus, cobri son sou sense estar desempenyant lo seu càrrech.

Avans cridavam l'atenció de la Junta local. Avuy, en vista de que aquella no serveix ó no vol servir para res, nos dirigim al Alcalde y al Ayuntamiento, en la creencia que pendrán las midas necessarias á fi de que no continhi tal infracció de la ley.

¿Hi há interés per part d'algú en que passi endavant lo capritxo ó genialitat de la espressa mestra? Donchs, com tots son completament iguals, poden los

altres professors públics tancar ses escoles y anarsen pera aquestos mons de Deu, puig estaràn molt millo- estiuhejant que no ocupats en la penosa tasca d' ense- nyar criaturas.

Voldriam que aquest sueltó fós, sino copiat, á lo menes llegit per los demés colegas locals.

Ahí á la tarde arribá 'l Sr. Salmerón á nostra ciu- tat, junt ab lo seu fill, notable escriptor y propagador d' ideas més avansadas que las del seu pare, pera qui no han cambiat los temps desde 'l 69 fins are. També 'ls acompanya 'l Sr. Salas Antón y algun altre perso- natge polítich de menos categoría, tots los quals pen- dran part en lo «meeting» que avuy á la tarde se cele- brará al Frontón.

Doném la benvinguda als hostes y 'ls hi desitgém felís estada entre nosaltres. En quant á las ideas que venen á propagar, desitgém també que recullin bons fruits en quant no sigan favorables á la centralisació y atentatorias á las llibertats regionals.

A las sis de la tarde d' ahir se verificá l' enterro civil del infortunat jove Joan Escoda, que ans d' ahir caygué d' un andami en l' Arrabal de Robuster. Lo gran acompanyament que acudí á rendirli l' últim tri- but, posá de manifest las grans simpatias que gosava en vida y lo molt que fou sentida la seva desgraciada mort.

Descansi en pau la víctima infelís!

Ahir cumplí un any que morí en la Esplugua de Francolí nostre estimat amic l' ilustrat escriptor en Cessas A. Torres, fill de Tarragona.

Ab motiu de tan dolorós recort, doném lo mes sín- cer pésam á sos desconsolats pares.

Avuy, en lo teatret de la societat «Juventud Reu- sence», se posará en escená lo drama castellá «Amor de madre. Finida la representació comensará un ball familiar.

Ahir arribaren á Tarragona los toros destinats á la «corrida» que 's prepara per Santa Tecla, dia 23 dels corrents.

Bona noticia pera 'ls aficionats al espectacle «na- cional»... castellá. De segur que l' espectacle se veurá concorregut, apesar de la miseria regnant, y que per aquell dia no haurán cobrat encare ni 'ls mestres, peons, empleats provincials, etc. las regulars cantis- tats que se 'ls hi deuen.

La secció dramática de la societat «El Alba», avuy passarà á Cambrils ab l' objecte de dar una represen- tació del preciós drama «Un drama nuevo» en lo Tea- tro Espanyol d' aquella vila.

A mes s' estrenará lo xistós saynet original d' un conegut jove d' aquesta ciutat, «L' Angelets».

En l' exprés d' ahir nit arribá de Barcelona, l' ocu- lista Dr. Biada qui permanexerá en aquésta, pera sa visita, avuy y demá en son domicili Arrabal alt de Je- sú's Casa Correos.

Nostre apreciat colega lo *Semanario Católico de Reus*, dedica tot un llarch article á comentar la confe- rencia sobre «La instrucció moderna y 'l regionalis- me», de nostre amic en Manel Marinell. L' autor de tal article troba que en la conferencia hi ha cosas contraries á la ortodoxia católica y s' extraña de que Lo SOMATEN s' en fassi solidari publicancho.

Referent á tot aixó, devém contestar al articulista católich que en nostre diari no podém sostenir polémi- cas sobre qüestions religioses ni 's podém fer solidaris de las ideas que sobre dita materia pugá manifestar un amic en sos escrits. Nosaltres donárem acullida en nostras columnas á la conferencia per son caràcter escencialment regionalista de tot ell, respectant son criteri particular sobre alguns punts, com lo respecta- riam d' un altre que tractant del mateix assumpto lo manifestés oposat al del senyor Marinell. L'ortodoxia religiosa pot guardar-se en una publicació del caràcter del *Seminario*, dedicat exclusivament á la defensa dels principis religiosos, pero es difícil de guardar en una publicació escencialment regionalista, puig dins de nostra credo polítich la qüestió de crencias religioses en sos adeptes ve á ser secundaria y del tot parti- cular.

Y gracias á nostre colega per la bona intenció.

Lo corresponsal del «Heraldo» diu desde San Se- bastián que ab objecte d' acabar la informació relativa al carlisme, ha visitat al diputat carlista Sr. Llorens. Ha manifestat aquést que don Carlos ha resolt en definitiva que sían reconeguts tots los empleos.

Ha dit també que 'l carlisme se mostra cada dia mes pujant al veure que de tot arreu giran la vista cap á éll.

Afegí que en quant don Carlos dongui l' ordre de sortir al camp, aquesta ordre serà tan eficas que sor- prenderá encara als mateixos carlistas.

No son 135 com algú havia dit, sino mes de 1.000 los monts que 's proposa posar en venta lo ministre d' Hisenda.

Ahir á las quatre de la matinada hi hagué unas grans baralla en los baixos d' una casa del carrer de Barreras, las quals no tingueren més consecuencias que l' alamar á alguns vehins en aquellas intempesti- vas horas.

Lo cotxe que fa 'l servey entre Reus y Montroig, ahir atropellá al conductor, causantli contusions de bastanta gravetat.

També una nena de pochos anys tingué la desgracia de caure al foch produhintse cremaduras de bastanta consideració.

Per lo vist encare dura la ratxada de desgracias que avans d' ahir comensá en nostra ciutat. Tantdebé no 'ns calgués escriure més sueltos d' aquesta naturalesa.

Nostre apreciat colega «Semanario Católico de Reus», en son darrer número publica una magnífica vista de la plasseta de l' hermita de Ntra. Sra. de la Roca, de la vehina vila de Montroig. Es una de tantas bellas de nostra encontrada y que tan poch saben apreciar la nostra gent, que no mes troba bonicas las cosas forasteras.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentes especies, puja la cantitat de pessetas 788'94.

Telegrafian de Roma que 'l celebrat mestre compo- sitor Sr. Mascagni, autor de la ópera «Cavalleria Rus- ticana», que actualment se trobava á Tessaro, ha inten- tat suicidarse disparantse tres tirs de rewólver.

S' ignora fins are si Mascagni ha conseguit son fatal propósit. Lo telégrama de Roma que ha comunicat tán trista noticia no diu més de lo que queda dit.

¡Pobre Mascagni! Tants éxits, tanta fortuna y veu- res també aixís perseguit per la fatalitat fins al punt de tenir que atentar contra la seva vida!

SECCIO OFICIAL

Institut de 2.ª ensenyansa de Reus

Desde 'l dia 15 del corrent á las 10 del matí dona- rán principi en aquest Institut los exámens d' ingrés pera la 2.ª Ensenyansa continuant fins lo dia 30, los dilluns y divendres de cada setmana.

Los aspirants, al acte de solicitar examen presen- tarán la partida de naixement ó la cédula personal si fossin majors de 14 anys, satisfent com drets, 5 pesse- tas en metàlich, una pólissa d' una pesseta, un timbre del impost de guerra de deu céntims y altre móvil del mateix valor.

Lo que d' ordre del M. I. Sr. Director se fa públich pera coneixement dels interessats.

Reus primer de Setembre de 1897.—Lo Secretari, Lluís de Olavarrieta.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Leonci.

CULTS RELIGIOSOS

Santuari de Ntra. Sra. de Misericordia

Avuy á las 8, Missa resada; á dos cuarts de deu Ofici á tota orquesta que celebrarà lo Rnt. senyor Prior y ab sermó que dirá l' elocuent Carmelita des- cals Rvnt. P. Salvador, de la Mare de Deu; al acabar hi haurá Adoració.

Per la tarde á las 5 se cantarà á tota orquesta lo Sm. Rosari, acabant també ab Besamans á Nostra Ex- celsa Protectora.

Parroquia de Sant Francesch

Avuy á dos cuarts de vuit del matí tindrà lloch la Comunió general en Ntra. Sra. del Carme, y á dos cuarts de cinch de la tarde la funció mensual de cos- tum ab exposició y professó.

Demá á las 7 de la tarde 's comensará lo Septe- nari de Ntra. Sra. dels Dolors, acabantse ab lo cent del «Sant Maters».

Sant de demá.—Sant Felip.

SECCIO COMERCIAL

BOLSÍ DE REUS

Cotisations realissadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Anto- ni Demestre.

Interior.	64'90	Fransas	95'40
Exterior.	81'67	Cubas velles.	96'87
Colonial.		Cubas novas.	96'93
Norts.	23'90	Aduanas	96'37
Obligacions Alm. rsas.	92'	Oblig. 3 010 Fransas.	51'24
		Filipinas	93'75

PARIS

Exterior.	82'06	Norts.	23'90
-----------	-------	--------	-------

GIROS

Paris.	31'80	Londres	33'45
--------	-------	---------	-------

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'90	Filipinas	
Exterior	81'67	Aduanas	96'37
Amortizable		Cubas 1836	96'87
Fransas	18'30	Cubas 1890	80'
Norts.	23'90	Obs. 6 010 Fransa	94'25
Exterior París	62'06	Obs. 3 010	51'25
París	31'60	Londres	33'15

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per os co- rredors de comer D. Joan V. llés, D. Joan Llauradó Prats y D. Joan Va- llés Vallduví.

Londres	90 dfr.	00'00 diner	8 dfr.	00'00
Paris	8 dfr.	00'00	Marsella	06'00

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.	010	010	010
Industrial Harinera.		850	0
Banch de Reus.		600	0
Manufacturera de Algodon.		500	0
C. Reusense de Tranvias,		100	0
privilegiadas al 5 per cent.		415	

Moviment del port de Tarragona

BARCOS A LA CARGA

Pera Génova y Liorno sortirà lo dia 14 del actual lo vapor Sagunto, que despataxa D. Anton Mas y March.

Pera Nova York y Filadelfia directament sortirà del 15 al 20 del corrent lo vapor «Pawnee», son agent don Modest Fenech.

ANUNCIS PARTICULARS

Colegi de la Inmaculada Concepció

DIRIGIT PER

D. Magdalena Martorell

Carrer de la Font, núm. 2. principal

Lo 15 del present mes comensan las classes correspon- ents á la Instrucció primaria elemental y superior, aixís com las de música, dibuix y francés.

S' admeten mitj pensionistas y recomenadas.

TRASLADO

La pasteleria y Confiteria

LA CONFIANZA

C. XIPELLL

S' ha trasladat desde la casa que ocupava en la plassa de Prim cantonada al Arrabal de Santa Anna, á la matei- xa plassa de Prim número 7, á causa de las continuas exigencias del amo de la casa en que estava instalada.

En lo nou local, se proposa continuar servint á sos pa- rroquians y al públich en general ab l' esmero que te acreditada la casa «LA CONFIANZA».

REUS.—Plassa de Prim, 7. —REUS.

Ferrocarril económic de Reus a Saló

Servey de trens que regirá desde 'l dia 1 de Setembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4'10, 6'44, 9'06.— Tarde: 12'35, 2'32, 3'48, 6'20.

SORTIDAS DE SALÓ.—Matí: 4'56, 7'32, 10'46.—Tarde: 1'57, 3'12, 5'10.—Nit: 7'25.

Las horas se regirán per lo meridí de Madrid.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 4.ª, 2.ª y 3.ª.

De Barcelona a Reus

5'25 m. (per Vilafranca). 9'46 m. (per Vilanova). 15'8 t. per id.

De Reus a Mora

9'33 m. — 1'10 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'57 nit.

De Mora a Reus

4'21 m. — 8'00 m. — 12'08 t. — 6'04 t. — 7'36 n.

De Reus a Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona a Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus a Lleyda

18'40 m. — 5'23 t.

De Lleyda a Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus a Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Vimbodí a Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona a Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia a Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACION DE CORREOS-REUS

Horas de arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.

De Barcelona (per Tarragona)

De id. directe 8'30 m.

De id. id. 10'30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendit de Lleyda) 7'30 t.

De Madrid y Zaragoza 2'30 n.

De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona los 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corriente any. Los de Cuba surten de aquesta Administracion los 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinario.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5'00 m.

Pera id. a las 2'00 t.

Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m

Pera id. id. id. (per idem) a las 2'00 t.

Pera Tarragona, directe a las 7'00 n.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y saslineas a las 8'00 m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura a las 4'00 t.

Los pobles servits per peatons a las 9'00 m

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucia y Extremadura, que se deposita en los buzones després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Als propietaris reusenses

Y AL PÚBLIC EN GENERAL

Quan una ciutat com Reus travessa una crisi produhida per la falta de treball enten...

En las obras a jornal lo qui dels quatre dels firmants que estigui encarregat de la di...

Acceptarà sens cap reparo los oficials que li indiqui lo propietari y en cas de que ell lo...

Compraran los materials ahont lo propietari los hi indiqui que per a la construccio se...

En las obras que s' efectuin a preu fet los firmants garantiran desde ara la solides de...

En las obras a preu fet los suscrits s' encarregaran, si aixi ho desitja lo propietari, de...

Los preus a preu fet son com segueix

METRES CUADRAS

Table with 2 columns: Description of construction materials and their prices in Ptas. and Cts.

NOTA.—Aguets preus se comprenen sols en edificacions de nova planta y di...

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIO CATALANA

- List of books and their prices: «Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

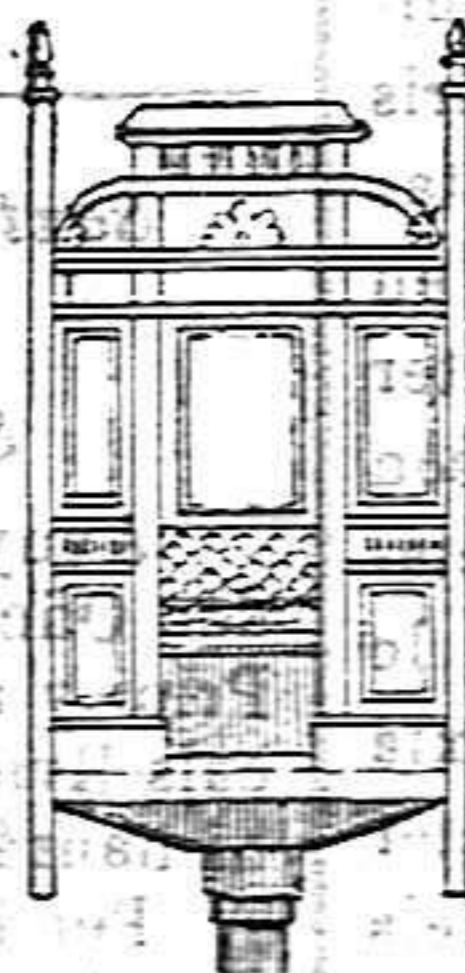
MONTA CARGAS Y MONTA-PLATOS

APARATOS MOVIDOS

ELEVADORES

TODOS

SISTEMAS

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas...

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897

VICHY advertisement with logo and text: Las verdaderas AGUAS MINERALES de VICHY. Enfermedades del Estómago.